

1. ΘΕΜΑ

Σχηματισμός του συνοπτικού παθητικού θέματος

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

αγωνίστηκα, αισθάνθηκα, ακούστηκα, αναπτύχθηκα, αναρωτήθηκα, βολεύτηκα, ζεστάθηκα, κοιτάχτηκα, κρύφτηκα, ντύθηκα, ονειρεύτηκα, σερβιρίστηκα, σκέφτηκα, σφίχτηκα, φοβήθηκα

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

Δ ΚΕΓ, 3 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Θέματα και καταλήξεις

Χρόνοι

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Δυσκολία στο σχηματισμό του παθητικού συνοπτικού όταν δε σχηματίζεται ομαλά αλλά παρουσιάζει ιδιορρυθμίες στο σχηματισμό: εμπνέω→ *εμπνέστηκα*, θερμαίνω→ *θερμάθηκα*, αυξάνω→ *αυξάθηκα*, παραπονιέμαι→ *παραπονιέθηκα*

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Σχηματισμός συνοπτικού παθητικού θέματος α' συζυγία

- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **φωνήεν** ή **-ν-** (μετά από φωνήεν), παθητικό συνοπτικό σε **-θ-**: ιδρύ-ω, ιδρύ**θ**-ηκα / υποδύ-ομαι, υποδύ**θ**-ηκα / ντύν-ω, ντύ**θ**-ηκα / εναντιών-ομαι, εναντιώ**θ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-δ-**, **-θ-**, **-ζ-** ή **-ν-** (μετά από φωνήεν), παθητικό συνοπτικό σε **-στ-**: διαψεύδ-ω, διαψεύ**στ**-ηκα / πλάθ-ω, πλά**στ**-ηκα / εξετάζ-ω, εξετά**στ**-ηκα / αγωνίζ-ομαι, αγωνί**στ**-ηκα / πιάν-ω, πιά**στ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-ε-**, παθητικό συνοπτικό σε **-ευστ-**: εμπνέ-ω, εμπνεύ**στ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **φωνήεν**, παθητικό συνοπτικό σε **-στ-**: ακού-ω, ακού**στ**-ηκα / συγκρού-ομαι, συγκρού**στ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-γ-**, **-γγ-**, **-ζ-**, **-κ-**, **-χ-**, **-χν-**, **-σσ-**, **-ττ-**, παθητικό συνοπτικό σε **-χτ-** (σε λόγια ρήματα και σε επίσημο ύφος λόγου σε **-χθ-**): ανοίγ-ω, ανοί**χτ**-ηκα / πετάγ-ομαι, πετά**χτ**-ηκα / σφίγγ-ω, σφί**χτ**-ηκα / διατάζ-ω, διατά**χτ**-ηκα και διατά**χθ**-ηκα / μπλέκ-ω, μπλέ**χτ**-ηκα / καταψύχ-ω, καταψύ**χθ**-ηκα / δέχ-ομαι, δέ**χτ**-ηκα και δέ**χθ**-ηκα / διώχν-ω, διώ**χτ**-ηκα / αναπτύσσ-ω, αναπτύ**χθ**-ηκα / εξελίσσ-ομαι, εξελί**χθ**-ηκα και εξελί**χτ**-ηκα / εισπράττ-ω, εισπρά**χθ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-π-**, **-β-**, **-φ-**, **-πτ-**, **-φτ-**, παθητικό συνοπτικό σε **-φτ-** (σε λόγια ρήματα και σε επίσημο ύφος λόγου σε **-φθ-**): εγκαταλείπ-ω, εγκαταλεί**φθ**-ηκα και εγκαταλεί**φτ**-ηκα / κρύβ-ω, κρύ**φτ**-ηκα / βάφ-ω, βά**φτ**-ηκα / καλύπτ-ω, καλύ**φθ**-ηκα και καλύ**φτ**-ηκα / σκέφτ-ομαι ή σκέ**πτ**-ομαι, σκέ**φτ**-ηκα / βλάφτ-ω, βλά**φτ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-αυ-**, **-ευ-**, παθητικό συνοπτικό σε **-αυτ-**, **-ευντ-**: παύ-ω, παύ**τ**-ηκα / βολεύ-ω, βολεύ**τ**-ηκα / ονειρεύ-ομαι, ονειρεύ**τ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-ευ-**, παθητικό συνοπτικό σε **-ευντ-** (σε λόγια ρήματα και σε επίσημο ύφος λόγου σε **-ευνθ-**): δεσμεύ-ω, δεσμεύ**τ**-ηκα και δεσμεύ**θ**-ηκα / αστειεύ-ομαι, αστειεύ**τ**-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-αιν-**, παθητικό συνοπτικό σε **-ανθ-**: θερμαίν-ω, θερμάν**θ**-ηκα / αποφαίν-ομαι, αποφάν**θ**-ηκα

- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-αιν-**, παθητικό συνοπτικό σε **-αθ-**: ζεσταίν-ω, ζεστάθ-ηκα / σιχαίν-ομαι, σιχάθ-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-αιν-/αν-**, παθητικό συνοπτικό σε **-ηθ-**: αυξάιν-ω ή αυξάν-ω, αυξήθ-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-ν-** (μετά από φωνήεν), παθητικό συνοπτικό σε **-νθ-**: μολύν-ω, μολύνθ-ηκα / αισθάν-ομαι, αισθάνθ-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-ν-** (μετά από φωνήεν), παθητικό συνοπτικό σε **-θ-**: κρίν-ω, κρίθ-ηκα / ανταποκρίν-ομαι, ανταποκρίθ-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα που λήγει σε **-αρ-/ιρ-**, παθητικό συνοπτικό σε **-αριστ-/ιριστ-**: φρεσκάρ-ω, φρεσκαρίστ-ηκα / σερβίρ-ω, σερβιρίστ-ηκα

β' συζυγία

- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-ηθ-**: απαντ-άω/-ώ, απαντήθ-ηκα / αναρωτ-ιέμαι, αναρωτήθ-ηκα
- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-αστ-**: κρεμ-άω/-ώ, κρεμάστ-ηκα / καταρ-ιέμαι, καταράστ-ηκα
- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-εστ-**: καλ-ώ, καλέστ-ηκα
- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-εθ-**: επαιν-ώ, επαινέθ-ηκα / παραπον-ιέμαι, παραπονέθ-ηκα
- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-αχτ-**: κοιτ-άω/-ώ, κοιτάχτ-ηκα
- συνοπτικό παθητικό θέμα σε **-ηχτ-**: τραβ-άω/-ώ, τραβήχτ-ηκα
- μη συνοπτικό θέμα σε **σύμφωνο** και **-ν-**, παθητικό συνοπτικό σε **-αστ-**: κερν-άω/-ώ, κεράστ-ηκα

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Οι μαθητές πρέπει να ασκηθούν στο σχηματισμό του μεσοπαθητικού αορίστου, ομαλού και μη. Γι' αυτό το λόγο, ο διδάσκων θα πρέπει να επισημάνει τα εξής στοιχεία:

Ο μεσοπαθητικός αόριστος σχηματίζεται από το παθητικό συνοπτικό θέμα με την προσθήκη του προσφύματος **-ηκ** (λύνω, λύθ-ηκ-α).

Ο μεσοπαθητικός αόριστος τονίζεται, όπως και ο ενεργητικός, στην τρίτη από το τέλος συλλαβή.

Το θέμα του μεσοπαθητικού αορίστου σχηματίζεται από ένα ιδιαίτερο θέμα, και ο σχηματισμός του παρουσιάζει μερικές φορές δυσκολίες. Έτσι, έχουμε ρήματα των οποίων ο αόριστος μπορεί να σχηματιστεί εύκολα (ομαλά) και ρήματα όπου ο σχηματισμός του αορίστου παρουσιάζει ιδιομορφίες (ανώμαλα).

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ9: Σχηματισμός του συνοπτικού ενεργητικού θέματος

ΓΓ11: Σχηματισμός παθητικής μετοχής

ΓΓ40: Όψη του ρήματος

ΑΤ46: Η σύνταξη του «εξαρτημένου» ρηματικού τύπου

ΑΤ60: Διακρίσεις στο παρελθόν: «παρατατικός» και «αόριστος»

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 382-386, 388-389, 391, 393.